VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 58)**
- **Komisji Łączności z Polakami za Granicą (nr 40)**

z dnia 16 listopada 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 58)

Komisji Łączności z Polakami za Granicą (nr 40)

16 listopada 2016 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Łączności z Polakami za Granicą, obradujące pod przewodnictwem posła **Rafała Grupińskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 492).

W posiedzeniu udział wzięli: **Adam Kwiatkowski** sekretarz stanu, szef Gabinetu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze współpracownikami, **Justyna Skrzydło** podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Chorąży** zastępca dyrektora Departamentu Strategii i Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Artur Kawaler** zastępca dyrektora Departamentu Wspierania Polityk Gospodarczych Ministerstwa Finansów, **Joanna Więckiewicz** specjalista w Zespole Spraw Społecznych i Prawa Administracyjnego Biura Rzecznika Praw Dziecka, **Krzysztof Tusiński** członek Zespołu do Spraw Edukacji Domowej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Leszek Jasiński**, **Ewa Muszyńska**, **Anna Osińska**, **Mariusz Pawełczyk**, **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Jarosław Lichocki** i **Mariusz Przerwa** legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Stwierdzam kworum.

Informuję, że Marszałek Sejmu skierował do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz do Komisji Łączności z Polakami za Granicą do pierwszego czytania przedstawiony przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 492).

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje pierwsze czytanie projektu ustawy z druku nr 492. Czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Nie słyszę. Dziękuję bardzo. W takim razie stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny.

Witam bardzo serdecznie pana Adama Kwiatkowskiego sekretarza stanu i szefa Gabinetu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Witam panią Justynę Skrzydło podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa oraz oczywiście wszystkich pozostałych gości oraz państwa posłów.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Bardzo proszę o uzasadnienie projektu ustawy sekretarza stanu, szefa Gabinetu Prezydenta pana ministra Adama Kwiatkowskiego. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu, szef Gabinetu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Adam Kwiatkowski:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, mam zaszczyt przedstawić inicjatywę prezydencką. Projekt tej ustawy wpisuje się w postanowienia Konstytucji RP, która w swojej preambule mówi o złączeniu więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozsianymi po świecie, a konkretnie w art. 6 ust. 2 mówi, że Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym.

Podstawowym celem projektu tej ustawy, która w jakiejś części narodziła się też z inicjatywy rodziców dzieci chodzących do polskich szkół poza granicami Polski, z petycji, które kierowali w tym przypadku do pana prezydenta, jest przyznanie ulg w opłatach między innymi za przejazdy środkami komunikacji publicznej, wejścia do muzeów czy parków narodowych tym dzieciom i młodzieży, które uczą się w polskich szkołach poza granicami Polski. Czyli tak naprawdę zrównanie w prawach wszystkich uczniów polskich szkół bez względu na ich typ i na ich miejsce. Dzisiaj mamy do czynienia z taką sytuacją, że część dzieci uczących się w polskich szkołach poza granicami Polski takie prawa do ulg ma, a część tych praw nie ma. Tym dokumentem, który potwierdzałby prawo do tych ulg byłaby legitymacja szkolna i uprawniałaby ona uczniów tych szkół do korzystania ze zniżek, kiedy przyjeżdżają do Polski. Projekt ustawy dotyczy około 80 tys. uczniów, takich szkół na świecie jest około 700. Szacujemy, że koszt wprowadzenia tej ustawy może rodzić około 250 do 300 tys. zł rocznie.

Różnicowanie polskich dzieci ze względu na prowadzenie szkoły jest, zdaniem pana prezydenta, nieuzasadnione. Pewne ulgi i uprawnienia byłyby wprowadzone też dla nauczycieli uczących w tych szkołach. Dlatego zwracam się do Wysokich Komisji o pozytywne rozpatrzenie projektu tej ustawy i skierowanie jej do dalszych prac.

Chciałem zaznaczyć, że wolą pana prezydenta byłoby uchwalenie tych przepisów tak, by w trakcie najbliższych letnich wakacji uczniowie tych szkół mogli już korzystać ze zniżek. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy pani minister chce też zabrać głos?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa Justyna Skrzydło:

Nie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. W takim razie otwieram dyskusję. Bardzo proszę państwa posłów o ewentualne zabranie głosu. Pani poseł Joanna Fabisiak, bardzo proszę.

Poseł Joanna Fabisiak (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Idea jest bardzo piękna. Natomiast czytając projekt rodzą się pytania i będę wdzięczna, jeśli wnioskodawcy zechcą się do nich ustosunkować.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę mówić bliżej mikrofonu.

Poseł Joanna Fabisiak (PO):

Tak, jak powiedział pan minister, podstawą do tej ulgi będzie legitymacja. Zatem chciałabym zapytać, kto będzie wydawał legitymacje i na jaki okres? To znaczy, jak często ta legitymacja będzie weryfikowana? Jest to rzecz istotna, bowiem, jak państwo wiecie, w szkołach uczących języka polskiego i przedmiotów ojczystych, bądź w szkołach europejskich, gdzie, powiedzmy, tylko dzieci uczęszczają na język polski, największą grupą dzieci objętych nauką języka polskiego są dzieci małe, im starsze, tym tych dzieci jest mniej. Jednocześnie wnioskodawca mówi o nauce języka polskiego do 18. roku życia. Zatem weryfikacja jest niezbędna, a na ten temat nie mamy informacji. To sprawa pierwsza.

Bardzo bym też prosiła, żeby państwo wnioskodawcy powiedzieli, jak były liczone te środki, które będą przekazane? Skąd wzięła się liczba 250 tys. zł? W uzasadnieniu czytamy, że planowane jest, iż w ciągu tego okresu, kiedy dziecko będzie miało prawo

do ulgi trzy razy przyjedzie do Polski. Jednocześnie wiemy, że dzieci z Europy przyjeżdżają trzy razy w ciągu roku, a nawet częściej. Nie chodzi o to, by tym dzieciom zabraniać, bo istota tej ustawy jest właśnie taka, żeby przecież przyjeżdżały, tylko jak to było liczone? Tutaj przechodzę jak gdyby do drugiej kwestii, bardzo istotnej, i proszę o odpowiedź, bo dotychczas po stronie dochodów jest zysk płynący z opłaty za bilety. Zatem będzie to, można powiedzieć, strata samorządu i wobec tego, czy będzie to refundowane samorządom i na jakiej podstawie? Tego także nie znajdujemy w projekcie. Na razie to tyle pytań. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są następne głosy? Pani przewodnicząca Krystyna Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, mam pytanie dotyczące tej zasady równości. Otóż pan minister raczył powiedzieć, że nie ma podstaw do różnicowania dzieci chodzących do polskich szkół, ale przecież wiadomo, że za granicą są dzieci, które nie mają możliwości chodzenia do polskich szkół, a też są obywatelami naszego kraju, mieszkają z rodzicami za granicą. Ze względu na brak polskich szkół, ale również na to, że państwo w tej chwili obcinacie środki na tzw. nauczanie domowe, część dzieci zostanie w ogóle pozbawiona możliwości nauczania języka polskiego i to różnicowanie będzie bardzo głębokie. Dzieci, które nie mają szans za granicą uczęszczania na lekcje języka polskiego do polskich szkół będą karane podwójnie. Po pierwsze, nie mając dostępu do tej szkoły, a po drugie, przyjeżdżając do Polski będą zmuszone płacić za cały bilet. Dlaczego pan prezydent podjął taką decyzję i różnicuje polskie dzieci będące za granicą?

Moim zdaniem, uczciwy projekt byłby taki, aby wszystkie dzieci, które mieszkają poza granicami naszego kraju, przyjeżdżając do Polski mogły z tego przywileju skorzystać. Wtedy nie trzeba by było żadnej legitymacji szkolnej, tylko na podstawie dokumentu tożsamości dziecko przyjeżdżając do Polski ma paszport, ma wpisane obywatelstwo, a więc może z tego korzystać. Dlatego bardzo proszę o odpowiedź, dlaczego państwo różnicujecie dzieci przebywające za granicą, jednym przyznajecie ulgi a drugim nie?

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są następne głosy? Nie słyszę. W takim razie, bardzo proszę pana ministra o odpowiedź na postawione przez panie posłanki pytania.

Sekretarz stanu, szefa Gabinetu Prezydenta RP Adam Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, odpowiadając na pytania zgłoszone przez panie posłanki, chciałem powiedzieć, że po pierwsze, projekt zakłada, że Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia rodzaje dokumentów potwierdzające uprawnienia do tych ulg i zwolnień z opłat takich, jak np. opłaty do muzeum. W tym procesie, czyli w procesie jak gdyby wydawania, a następnie przedłużania tych legitymacji, naszym zdaniem, powinni być zaangażowani pracownicy konsulatów, a to przedłużanie będzie się odbywało na tej samej zasadzie, jak odbywa się w tych szkołach, które dzisiaj z takich ulg mogą korzystać, czyli raz do roku legitymacje są przedłużane. Taki system obowiązuje choćby w szkolnych punktach konsultacyjnych. Jest to pierwsza kwestia.

Pani poseł zapytała o kwestie budżetowe. To jest pewien szacunek i uśrednianie, wiemy o tym, i zapytała pani poseł pewnie o te państwa, które są stosunkowo blisko Polski, ale polskie szkoły są też daleko od naszej ojczyzny i ci uczniowie siłą rzeczy przyjeżdżają do Polski rzadziej – i te kwoty jakby za tym się kryją.

Wreszcie to, o co przed chwilą zapytała pani przewodnicząca, czyli o różnicowanie, bo tak zrozumiałem to pytanie. Dzisiaj mamy taką sytuację, i o tym mówiłem przedstawiając państwu ten projekt ustawy, że mamy szkoły, które często działają w tych samych miejscach, choćby w Londynie, Dublinie czy innych stolicach państw, gdzie działają Szkolne Punkty Konsultacyjne, te dzieci mają legitymację szkolną, a obok nich działają szkoły społeczne czy prywatne i tam dzieci nie mają legitymacji. Więc tak naprawdę dzisiaj mamy system, który różnicuje dzieci, które chodzą do polskich szkół. Ideą jest zachęcanie do nauki, do chodzenia i do korzystania z polskich szkół, i dlatego chcielibyśmy

śmy ujednolicić ten system. Kwestię, którą pani przewodnicząca zgłosiła, będziemy też jeszcze analizować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Zamykam w takim razie dyskusję. Tak, pani poseł jeszcze ad vocem? Proszę.

Poseł Joanna Fabisiak (PO):

Tak, bo chciałabym jednak, żebyśmy sprawę wydawania legitymacji wyjaśnili. Pan minister powiedział, że będzie to robił konsul. Dobrze, ale myślę, że pan wyobraża sobie sytuację, kiedy jest to Europa Zachodnia, jednak weźmy pod uwagę Afrykę, czy inne kraje, gdzie ten konsul właściwie to nawet nie ma kontaktu z tymi szkołami. Dlatego chciałabym wiedzieć dokładnie, jak to będzie wyglądało?

Myślę, że konsul może wydać jakąkolwiek opinię, czy jakąkolwiek legitymację mając ścisły kontakt ze szkołą, czyli dochodzi zadanie dla konsula, żeby on zbierał te informacje i to niestety raz do roku. Wydaje mi się to być dużym obciążeniem, może to też powinno jednak ulec jeszcze, czy też powinno być przedmiotem rozważenia i przemyślenia, jak będzie wyglądała sprawa zarówno wydania legitymacji, jak i potem weryfikacji – dla całego świata przecież musimy rozważać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Jak rozumiem, będzie to przedmiotem rozważań na podkomisji, którą za chwilę powołamy. Tak więc myślę, że tę dyskusję przeniesiemy już w szczegółach na następną…

Jeszcze jest jakieś zgłoszenie? Bardzo proszę. Proszę o przedstawienie się.

Członek Zespołu do Spraw Edukacji Domowej Krzysztof Tusiński:

Dzień dobry. Moje nazwisko Krzysztof Tusiński, byłem członkiem Zespołu do Spraw Edukacji Domowej, który od stycznia do sierpnia pracował w Ministerstwie Edukacji Narodowej i byłem tam przedstawicielem strony społecznej, konkretnie środowiska edukacji domowej dla Polonii. Tylko w dwóch zdaniach tutaj powiem, właśnie na temat edukacji polonijnej. Chciałem zwrócić państwu uwagę na zapisy dotyczące edukacji domowej, które się pojawiły w projekcie ustawy – Prawo oświatowe, reformującym oświatę, który w dniu wczorajszym został skierowany do pierwszego czytania. Pojawia się tam zapis o rejonizacji, który mówi, że w edukacji domowej może być tylko dziecko w województwie, w którym mieszka. Czyli jakby konsekwencją tego zapisu jest pozbawienie właśnie Polaków przebywających za granicą dostępu do polskiego systemu oświaty poprzez właśnie system edukacji domowej, co było dla Polonii właśnie formą rozwijającą się dynamicznie w ciągu ostatnich kilku lat. Dlatego chciałem państwa uwagę jakby zwrócić właśnie tutaj na te zapisy i tę kwestię edukacji domowej dla Polonii. Gdyby ktoś z państwa był bardziej zainteresowany tematem, to chętnie udzielę informacji już poza tym ogólnym posiedzeniem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście te przepisy, tak, myślę, że także innych państwa posłów niepokoją, ale do nich przystąpimy już w trakcie prac nad nową ustawą.

Stwierdzam w takim razie, że dyskusja została zakończona. Zakończyliśmy w taki sposób pierwsze czytanie projektu ustawy z druku 492. Nie było, jak rozumiem, wniosku o odrzucenie tego projektu ustawy. Nie zgłoszono także wniosku o wysłuchanie publiczne.

Przystępujemy w takim razie do dalszego procedowania. W porozumieniu prezydiów Komisji, proponujemy powołanie 13-osobowej podkomisji do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy. Czy jest sprzeciw wobec powołania takiej podkomisji? Nie ma.

W takim razie proponuję powołanie 13-osobowej podkomisji, z następującym podziałem miejsc: Prawo i Sprawiedliwość – 7 osób, Platforma Obywatelska – 3, Kukiz`15 – 1, Nowoczesna – 1. miejsce i PSL – 1. miejsce. Proszę o zgłaszanie kandydatur. Bardzo proszę, pani przewodnicząca Gosiewska.

Poseł Małgorzata Gosiewska (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Chciałabym zgłosić w skład podkomisji panią poseł Annę Schmidt-Rodziewicz.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Tak jest. Bardzo proszę następne zgłoszenia.

Poseł Anna Schmidt-Rodziewicz (PiS):

Panie przewodniczący, chciałabym zgłosić w skład członków podkomisji pana posła Andrzeja Kryja, Marcina Porzucka i panią poseł Małgorzatę Wypych.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Sekundę, może pani powtórzyć.

Poseł Anna Schmidt-Rodziewicz (PiS):

Andrzej Kryj, Marcin Porzucek i Małgorzata Wypych.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Panie przewodniczący, bardzo proszę.

Poseł Kazimierz Moskal (PiS):

Panie przewodniczący, proponuję panią poseł Annę Cicholską, panią poseł Joannę Borowiak i pana posła Aleksandra Mrówczyńskiego.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Tak, dziękuję bardzo. Mamy, tak jest, siedmioro. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Szumilas (PO):

Proponuję panią poseł Joannę Fabisiak, panią poseł Annę Białkowską i pana posła Szymona Ziółkowskiego.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Tak jest, oczywiście wybieramy wyłącznie ze składu naszych Komisji. Bardzo proszę następne zgłoszenie.

Poseł Zbigniew Gryglas (N):

Panie przewodniczący, w imieniu Nowoczesnej proponuję posła Krzysztofa Truskolaskiego.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję.

Sekretarz Komisji Anna Osińska:

Nie mamy takiego posła w Komisjach.

Poseł Adam Andruszkiewicz (Kukiz15):

Panie przewodniczący, tutaj…

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Pan poseł Truskolaski, nie jest w składzie żadnej z tych dwóch Komisji. Musi być osoba ze składu obu Komisji, z jednej lub z drugiej. Bardzo proszę.

Poseł Joanna Schmidt (N):

W takim razie, panie przewodniczący, zgłaszam w imieniu Nowoczesnej pana posła Zbigniewa Gryglasa.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Przepraszam kogo, niedosłyszałem?

Poseł Joanna Schmidt (N):

Zbigniew Gryglas.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dobrze, dziękuję. W imieniu Kukiz`15, bardzo proszę.

Poseł Adam Andruszkiewicz (Kukiz15):

W imieniu Kukiz`15, panie przewodniczący, chciałbym zgłosić pana posła Wojciecha Bakuna.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Tak. I Polskie Stronnictwo Ludowe? Nie mamy nikogo w tej chwili, to nie mamy zgłoszenia. Na razie będziemy powoływać podkomisję w 12-osobowym składzie, z ewentualnym jednym wakatem, jak rozumiem.

W takim razie czy jest sprzeciw wobec wniosku o powołanie podkomisji w składzie państwa posłów: Anna Schmidt-Rodziewicz, Andrzej Kryj, Marcin Porzucek, Małgorzata Wypych, Anna Cicholska, Anna Borowiak, Aleksander Mrówczyński, Wojciech Bakun, Joanna Fabisiak, Anna Białkowska, Szymon Ziółkowski i pan poseł Zbigniew Gryglas. Czy jest sprzeciw? Nie ma, nie słyszę. Dziękuję bardzo.

Pozostaje nam tylko powiedzieć o tym, że mamy do powołania podkomisję, a więc musi się ona ukonstytuować, zaraz po zamknięciu obecnego wspólnego posiedzenia Komisji. W takim razie zakończyliśmy nasze wspólne posiedzenie. Zamykam posiedzenie.

Państwa z podkomisji proszę o pozostanie. Protokoły będą dostępne w sekretariatach obu Komisji. Dziękuję panu ministrowi, dziękuję pani minister za obecność.